

ČSSZ

Několik rad, jak na žádost o důchod

čtěte na straně 3

ÚŘADY PRÁCE

Požádejte o překlenovací příspěvek!

čtěte na straně 4

EURES

Zprostředkování zaměstnání v zahraničí

čtěte na straně 8

Slovo ministra

Dnešní systém vyplácení sociálních dávek je nepřehledný a agenda, která je s jejich vyplácením spojená, je roztržité. V současnosti vyplácí sociální dávky jak úřady práce, tak obce a obce s rozšířenou působností. Celý systém je zbytečně administrativně i finančně náročný, a proto je déle neudržitelný. Je i zbytečně náročný pro běžného klienta, a proto považují za zcela nezbytné jej postupně zjednodušit.

Ušetřit peníze daňových poplatníků lze zejména na tom, že se přestanou zpracovávat některé paralelní agendy. Abych přiblížil absurditu některých typů dávek, mohu posloužit dvěma příklady. Zdravotně postižená osoba má nárok v některých případech na motorové vozidlo. Agenda s tím spojená je přitom rozdělena do šesti typů dávek – příspěvek na zakoupení motorového vozidla, příspěvek na úpravu motorového vozidla, příspěvek na opravu motorového vozidla, příspěvek na provoz motorového vozidla, příspěvek na úhradu garáže a individuální dopravu. Existuje tak šest paralelních dávek, které se samostatně vyřizují a k nimž jsou potřeba různé přílohy. Přitom je úplně jednoduché vyřizovat tyto všechny záležitosti jako jednu agendu. Druhý příklad – dnes pro účely různých dávek potřebujeme tři různá lékařská posouzení, která platí stát. To znamená, že lékařská posudková služba musí vyhotovit za státní peníze tři různé posudky, jimiž se pak tři různí úředníci ve státní správě zabývají pro přiznání některé dávky. Tento stav zbytečně zatěžuje úředníky i občany.

Obce tak ušetří a agenda se státní sociální podporou bude přenesena na místní příslušné úřady práce, kam ostatně patří, protože prostředky na sociální dávky jdou ze státního rozpočtu. Změnou ve způsobu výplaty sociálních dávek zdravotně postiženým bude rovněž nastarotán model, podle něhož mohou být v následných krocích slučovány dávky i v ostatních oblastech. Nicméně by šlo už jenom o nepříliš důležitý procesní krok. Důležité je, aby se administrativní dělala skutečně na jednom místě.

Slučování některých dávek a omezení jejich vyplácení na úřady práce rozhodně nebude znamenat snižování celkového objemu finančních prostředků, které do systému poputují v následujících letech. Parametrické úpravy, které by bylo nutné udělat k 1. 1. 2011, již byly vykonány a schváleny. Všechny další plánované kroky, které souvisejí se snižováním administrativní náročnosti, nemají nic společného s úrovní dávek poskytovaných občanům. Cílem je, aby občané nemuseli obíhat různé úřady s různými žádostmi a mohli vše vyřídit na jednom místě. Jde také o to, ušetřit na provozu státu. Naši motivací není změna systému šetřit na výši vyplácených dávek, méně peněz by mělo protékat samotným systémem, který zajišťuje jejich administraci.

Dr. Ing. JAROMÍR DRÁBEK
MINISTR PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Co je cílem sociální reformy?

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR zpracovalo návrhy změn, které zahájí legislativní proces sociální reformy. Z velké většiny by měly nabýt účinnost 1. ledna 2012. Ministr práce a sociálních věcí vlády předloží návrh řešení v pěti klíčových oblastech: v dávkovém systému, v oblasti péče o zdravotně postižené osoby, v oblasti zabezpečení osob v hmotné nouzi, v legislativě pracovněprávní a v neposlední řadě také v oblasti rodinné politiky a péče o děti.

„Cílem těchto reformních kroků je zjednodušení systému, jeho zlevnění i zefektivnění, rozšíření možností kontroly a v neposlední řadě také komfortnější postup pro příjemce dávek,“ říká ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek. Zaveden bude jednotný formulář pro podávání žádostí o všechny dávky, bude určeno jedno výplatní místo, počet dávek bude značně zredukován, dojde k jejich agregaci do větších celků. Státní výdaje se budou snižovat nikoli na úkor příjemců dávek, ale primárně snížením nákladů na administraci systému.

Nově by mělo být upraveno poskytování služeb péče o děti: zákon rozdělí poskytování těchto služeb na péči o velkou, střední a malou dětskou skupinu. Požadavky na kvalitu zajištěné péče se budou lišit podle velikosti skupiny. Zavedena bude také nová živnost Péče o dítě do tří let věku v denním režimu. Minis-

terstvo plánuje například zpřísnění sankce za výkon nelegální práce, snížena bude naopak maximální částka pokuty za neplnění oznamovací povinnosti nebo nevedení evidence podle zákona o zaměstnanosti z 500 000 Kč na 100 000 Kč.

Cíle reformy:

- lepší zacílení a adresnost sociálních dávek,
- dosažení maximální možné účelnosti dávek,
- zefektivnění práce orgánů státní správy,
- snížení administrativní zátěže pro uživatele služeb,
- zkvalitnění systému péče o ohrožené děti,
- podpora sladění rodinného a pracovního života u rodin s dětmi.

Nástrojem k dosažení cílů jsou zejména tyto mechanismy:

- zavedení jednotného výplatního

Sociální reforma má především snížit náklady na administraci systému.

FOTO: © MIROSLAV HLAVKO | DREAMSTIME.COM

místa dávek,

- snížení počtu vyplácených dávek jejich agregací do větších celků,
- zavedení efektivního hodnocení příjmů žadatelů o dávky.

Tyto mechanismy budou promítnuty do všech relevantních agend MPSV.

Klíčové změny v jednotlivých oblastech jsou podrobně popsány na straně 2.

SEMINÁŘ

Současný stav systému sociálněprávní ochrany dětí

Reforma systému péče o ohrožené děti je jednou z priorit české vlády i Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV). Úroveň péče o ohrožené děti odráží vyspělost společnosti a míru její citlivosti vůči dodržování lidských práv. Současný stav systému sociálněprávní ochrany dětí byl prezentován na semináři nazvaném Reforma systému péče o ohrožené děti v Poslanecké sněmovně 21. ledna. Téma bylo rozvířeno z různých aspektů – z pohledu psychologa, ekonomy, sociálního pracovníka či politika. Zazněly i autentické výpovědi lidí, kteří mají s tímto systémem osobní zkušenost.

FOTO: © FLYNT | DREAMSTIME.COM

Dnes máme k dispozici již dostatek analýz a výzkumů, které poukazují na alarmující nedostatky péče o ohrožené děti v Česku. První krok k jejich odstranění byl učiněn v roce 2009, kdy bylo na vládní úrovni dosaženo shody mezi rozhodujícími resorty na nutnosti systémových změn.

Zprávy Výboru pro práva dítěte OSN, rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, ale například i zprávy veřejného ochránce práv či nálezy Ústavního soudu nám poskytují dostatečná východiska a principy těchto změn.

(RED)

Úmluva o právech dítěte platí už dvě desetiletí

Před dvaceti lety – 7. ledna 1991 – ratifikovalo tehdejší Federální shromáždění České a Slovenské federativní republiky Úmluvu OSN o právech dítěte. Úmluva byla podepsána v New Yorku 30. září 1990 a do dnešní doby k ní přistoupilo 191 států. Přijetím Úmluvy se náš stát zavázal k tomu, že zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať již je uskutečňována veřejnými nebo soukromými službami, úřady, zákonodárnými orgány a dalšími subjekty.

„I po dvaceti letech je však povědomí české společnosti o právech dítěte poměrně nízké. Spoluúčast dětí na rozhodování často není zajištěna, přestože jde mnohdy o velmi závažné zásahy do jejich života,“ říká ředitel odboru rodiny a dávkových systémů MPSV Miloslav Macela. Z tohoto důvodu připravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) rozsáhlou kampaň, jejímž cílem je mimo jiné zvýšení informovanosti o významu, důležitosti a naplňování práv dítěte. MPSV připravuje novou národní strategii péče o ohrožené děti, jejímž konečným cílem je komplexní práv-

ní úprava péče o děti. Ministerstvo rovněž připravuje opatření, která umožní dětem setrávat v rodinném prostředí. Jde především o posílení prevence a terénní sociální práce přímo v rodinách a jejich doprovázení ve složitých životních situacích. Vyšší podporu a společenský status dostane také pěstounská péče. Ministerstvo od těchto opatření očekává a je zároveň, po vzoru ostatních transformujících se zemí, přesvědčeno, že se sníží počet dětí, které jsou v současné době mnohdy zbytečně vytrhovány z rodinného prostředí a umísťovány do ústavní výchovy.

Zkvalitnění života dětí a rodin

Úmluva je postavena na principech 3P: *provision* (práva týkající se zajištění dítěte zaměřená na přežití, rozvoj, vývoj), *protection* (ochrana dítěte před násilím, vykořisťováním, zneužíváním, škodlivými vlivy), *participation* (účast dítěte na rozhodování o věcech, které se ho osobně dotýkají). Kontrolu naplňování Úmluvy provádí Výbor pro práva dítěte. Ten již v roce 2003 vyjádřil politování nad tím, že Česká republika nepřistoupila k tvorbě komplexní politiky ve vztahu k dětem či reformě systému soudů pro mládež. Vláda České republiky se v programovém prohlášení zavázala ke zlepšení systému péče o ohrožené děti. Předpokladem úspěšného naplňování Úmluvy o právech dítěte je otevřená spolupráce všech, kteří pracují v systému péče o ohrožené děti a rodiny. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR jako koordinátor reformy systému péče o ohrože-

FOTO: © CYNTHIA KOVACH | DREAMSTIME.COM

né děti bude i v tomto „roce Úmluvy“ usilovat o změny, které povedou ke zkvalitnění života dětí a rodin v naší zemi.

(RED)

Pilíře sociální reformy v roce 2011

Připravované legislativní změny lze rozdělit do následujících pilířů:

- I. sjednocení výplaty dávek,
- II. změny v oblasti péče a zabezpečení zdravotně postižených osob,
- III. změny v oblasti zabezpečení osob v hmotné nouzi,
- IV. změny v oblasti práce a zaměstnanosti,
- V. změny v oblasti rodinné politiky a péče o děti.

Pilíř I.: Sjednocení výplaty dávek

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) připravilo záměr sjednocení procesu výplaty nepojistných dávek sociální ochrany tak, aby o těchto dávkách rozhodoval jediný orgán jako jednotné místo kontaktu žadatelů o dávky, nikoliv celá řada různých orgánů státní správy a samosprávy, tak jako tomu je doposud. Tímto jediným orgánem by měl být podle návrhů MPSV Úřad práce ČR (ÚP).

Seznam dávek, dnes vyplácených na třech různých úrovních státní správy, resp. samosprávy:

Úřad práce:

- přídavek na dítě,
- příspěvek na bydlení,
- rodičovský příspěvek,
- porodné,
- pohřebné,
- dávky péčovské péče.

Obecní úřad:

- příspěvek na živobytí,
- mimořádná okamžitá pomoc,
- doplatek na bydlení,
- příspěvek nevidomým na krmivo pro vodícího psa,
- příspěvek na užívání bytu a garáže.

Obecní úřad s rozšířenou působností:

- příspěvek na péči,
- mimořádná okamžitá pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením,
- jednorázové příspěvky na opatření zvláštních pomůcek,
- příspěvek na úpravu bytu,
- příspěvek na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla,
- příspěvek na provoz motorového vozidla,
- příspěvek na individuální dopravu,
- průkazy TP, ZTP a ZTP/P.

Pilíř II.: ZMĚNY v oblasti PÉČE A ZABEZPEČENÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH OSOB

MPSV plánuje změnu ve struktuře dávek, a to tak, aby z nepřehledného spektra mnoha dílčích dávek pro zdravotně postižené, které byly posuzovány a poskytovány samostatně u několika orgánů, vznikly nově pouze dvě agregované dávky:

- opakující se příspěvek na mobilitu,
- jednorázový příspěvek na zvláštní pomůcky.

Oba tyto příspěvky by měl posuzovat a vyplácet Úřad práce ČR.

Příspěvek na mobilitu

Dávky, které by měly být sloučeny do jednoho příspěvku na mobilitu, dnes tvoří tyto dílčí příspěvky:

- příspěvek na úhradu za užívání garáže,
- příspěvek na individuální dopravu,
- příspěvek na zakoupení motorového vozidla/příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla,
- příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla,
- příspěvek na provoz motorového vozidla.

Příspěvek na pomůcky

Dávky, které by měly být sloučeny do jednoho příspěvku na pomůcky, dnes tvoří tyto dílčí příspěvky:

- příspěvek na opatření zvláštních pomůcek,
- příspěvek na úpravu bytu,
- příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla.

Pilíř III.: ZMĚNY v oblasti ZABEZPEČENÍ OSOB V HMOTNÉ NOUZI

V oblasti hmotné nouze má dojít v letošním roce ke zpracování legislativních záměrů, které by měly zajistit zejména následující:

- Sjednocení výplaty různých druhů dávek a zjednodušení jejich administrace pro lepší adresnost dávek.
- Výplata dávek bude posuzována na základě příjmové situace nej-

nom konkrétní osoby v hmotné nouzi, ale též dalších osob, které k ní mají vyživovací povinnost, s cílem podpořit odpovědnost v rámci rodiny a upřednostnit ji před odpovědností státu.

- Možnost výplaty dávek prostřednictvím elektronického platebního prostředku, což by mělo zajistit větší kontrolu využití dávek, a tedy jejich spotřebování na účel, ke kterému jsou určeny.

Pilíř IV.: ZMĚNY V ZAMĚSTNANOSTI

Nelegální práce tak, jak je v současné době definována, je velmi obtížně prokazatelná. Z toho důvodu dochází k unikům v oblasti pojistného i daní. Proto bude definice upravena tak, aby prokazování nelegální práce bylo snazší. Zákon zakotví vratitelnou právní domněnku odpovědnosti za přestupek a správní delikt spočívající v umožnění výkonu nelegální práce. Osoba, na jejímž pracovišti se vykonávala nelegální práce, bude tedy muset prokazovat, že nelegální práci na svém pracovišti neumožnila. Bude sjednocen vý-

kon kontrolní činnosti – kontrolním orgánem bude Státní úřad inspekce práce. Maximální částka pokuty za výkon nelegální práce bude zvýšena z 10 000 Kč na 100 000 Kč. Naopak snížena bude maximální částka pokuty za neplnění oznamovací povinnosti nebo nevedení evidence podle zákona o zaměstnanosti z 500 000 Kč na 100 000 Kč.

Agentury práce

MPSV dále navrhuje, aby ÚP mohl více spolupracovat s agenturami práce. V praxi ÚP vytváří určitou skupinu uchazečů, s jejich souhlasem převede zprostředkování jejich zaměstnání na agenturu práce. Předpokládá se, že v takové skupině budou převažovat uchazeči obtížně umístitelní.

Rekvalifikace

Zákon umožní, aby si uchazeč o zaměstnání sám vybral poskytovatele rekvalifikace. Pro tento případ bude stanoven maximální limit úhrady ceny. Uchazeč se bude při tomto způsobu rekvalifikace podílet částečně na úhradě ceny.

Náhradní plnění

Navrhuje se zrušit možnost plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením odběrem výrobků nebo služeb nebo zadáváním zakázek zaměstnavatelům zaměstnávajícím zdravotně postižené kvůli problému tzv. přefakturace. Nově bude možné využívat pouze dva způsoby, a to zaměstnávání těchto osob nebo odvod do státního rozpočtu. Obě formy bude možno kombinovat.

Zrušení povinnosti hlásit volná místa

Navrhuje se zrušit povinnost zaměstnavatelů hlásit každé volné pracovní místo. Hlášení bude nově dobrovolné. Toto opatření bude v praxi znamenat nejen snížení administrativní zátěže zaměstnavatelů, ale i zvýšenou aktivitu úřadů práce při vyhledávání volných pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání a při jednání se zaměstnavateli o možnostech vytváření nových pracovních míst.

Potvrzení o bezdlužnosti si obstará úřad práce

K žádosti o příspěvek v rámci aktivní politiky zaměstnanosti bude zaměstnavatel povinen přikládat potvrzení o tzv. bezdlužnosti jediné v případě, že nedá úřadu práce souhlas s tím, aby si potřebné údaje úřad práce zjistil sám.

Pilíř V.: ZMĚNY v oblasti RODINNÉ POLITIKY A PÉČE O DĚTI

MPSV plánuje předložit novelu zákona o sociálněprávní ochraně dětí, se kterou budou spojeny též novely dalších zákonů (např. zákona o rodině). Posílením prevence, sociální práce s rodinami a rozvojem náhradní rodinné péče dojde ke snížení počtu dětí v ústavní péči.

Rodičovská výpomoc

Záměr upravuje institut poskytování rodičovské výpomoci, tedy pečování o dítě souběžně s péčí o vlastní předškolní dítě mimo režim živnostenského zákona na základě smlouvy. Zákon klade velmi minimální požadavky s tím, že rodič nejlépe posoudí, za jakých podmínek a které cizí osobě může své dítě svěřit.

Poskytování služeb péče o děti na nekomerčním základě

Zákon rozdělí poskytování těchto služeb na péči o velkou, střední a malou dětskou skupinu. Požadavky na kvalitu zajištěné péče se budou lišit podle velikosti skupiny. Pro malé a střední skupiny nebude platit hygienická vyhláška a požadavky na prostory pro pobyt dětí budou dostupnější.

Živnost Péče o dítě do tří let věku v denním režimu

Nové podmínky odborné způsobilosti pro provozování živnosti. Mělo by být umožněno získat kvalifikaci širšímu okruhu osob.

Rodičovský příspěvek

U dětí starších dvou let bude rodičovský příspěvek poskytován bez ohledu na délku pobytu v zařízení péče o dítě. U mladších dětí bude limit délky pobytu v zařízení péče o dítě zmírněn.

ESF

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost pomáhá lidem uspět na trhu práce

Jedním z účinných nástrojů aktivní politiky státu a Evropské unie v boji proti nezaměstnanosti je Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ). Financován je z Evropského sociálního fondu (ESF), který v Evropě existuje už více než 50 let. Díky němu vznikly od roku 2007 tisíce pracovních míst.

OP LZZ je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky trhu práce a profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v těchto oblastech. „Firmy, organizace i jednotlivci mohou v rámci tohoto programu předkládat projekty, jejichž cílem je například nabídnout práci znevýhodněným skupinám obyvatel nebo zvyšovat kvalifikaci zaměstnanců,“ říká PhDr. Iva Šolcová, ředitelka Odboru řízení pomoci z Evropského sociálního fondu (ESF) na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR (MPSV).

O PENÍZE Z PROGRAMU JE ZÁJEM

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost funguje od roku 2007. Na období 2007–2013 pro něj

bylo vyčleněno 1,84 miliardy eur. „Česká republika k této částce přidává ze státního rozpočtu dalších 320 milionů Kč, celkem je tedy k dispozici v přepočtu na korunu asi 54 miliard Kč,“ potvrdil I. náměstek ministra práce a sociálních věcí Bc. Vladimír Šiška, MBA.

O program je ze strany předkladatelů projektů velký zájem. „Do současné chvíle bylo předloženo více než 8 000 projektů v celkovém objemu téměř 70 miliard Kč, což už nyní překračuje možnosti programu.“

JAKÁ JE STRUKTURA ŽADATELŮ?

Projektové žádosti prochází několika stupni hodnocení. „Aktuálně je schváleno přes 2 500 projektů v celkovém objemu přesahujícím 30 miliard Kč,“ sdělila Iva Šolcová. Nejčastějšími žadateli jsou (asi v polovině případů) podnikatelské subjekty, čtvrtinu projektů předložily neziskové organizace. Z pohledu objemu financí šla více než polovina vyčleněných prostředků do projektů předkládaných státem a jeho institucemi a třetina prostředků krajům. „Tyto in-

Televizní kampaň ukáže lidem cestu ze začarovaného kruhu nezaměstnanosti

MPSV chce nyní upozornit veřejnost na tyto projekty televizní kampaň. Koncem ledna představilo dvojici televizních spotů. Nabízejí lidem, kteří hledají zaměstnání nebo si chtějí zvýšit kvalifikaci, možnost se do projektů zapojit. Kampaň se zaměřuje na vybrané skupiny lidí, kteří řeší různé životní situace. Ať už se jedná o maminku s dětmi, která hledá práci a zároveň se chce věnovat dětem, absolventa školy, který potřebuje praxi, pána po padesátce s nepotřebnou kvalifikací či majitelku firmy, která potřebuje zvýšit konkurenceschopnost firmy. Všichni mají jedno společné. „Nacházejí se v na první pohled bezvýchodné situaci, začarovaném kruhu. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost jim dává šanci, jak z tohoto kruhu vystoupit,“ vysvětlila Iva Šolcová.

stituce byly převážně zprostředkovatelem pomoci a v konečném důsledku se prostředky dostaly opět k podnikům, neziskovým organizacím a jednotlivcům,“ vysvětlila Iva Šolcová. V rámci projektů vznikly například chráněné dílny, společensko-vzdělávací zařízení, informační centra, programy pro absolventy, rozšířily se služby azylových center a mnohých jiných sociálních zařízení. (TZ)

Jak v letošním roce požádat o důchod?

Všechny žádosti o důchod sepisuje okresní (v Praze Pražská, v Brně Městská) správa sociálního zabezpečení (OSSZ/PSSZ/MSSZ) příslušná podle místa trvalého pobytu občana nebo místa hlášeného pobytu v České republice, jde-li o cizince. Žádost o důchod je možné sepsat nejdříve čtyři měsíce před požadovaným dnem přiznání důchodu.

Žádost o důchod může kromě oprávněného občana podat i jeho zmocněnec, a to na základě plné moci. Z jejího textu musí být zřejmé, že byla udělena k podání žádosti o důchod. Protože zmocněnec musí za žadatele uvést a podepsat některá zásadní prohlášení a sdělení (například o výchově nezletilých dětí, o době trvání dočasné pracovní neschopnosti, o dobách odpracovaných od ukončení povinné školní docházky, o náhradních dobách pojištění), které nemusí detailně znát, je vhodné, aby se žadatelé o důchod nechali při sepisování žádosti zastupovat pouze výjimečně.

Pokud nemůže budoucí důchodce žádost podat sám z důvodu nepřiznaného zdravotního stavu, může ji za něj sepsat jeho rodinný příslušník. A to bez toho, aby byla předložena plná moc. Musí však předložit souhlas oprávněného s podáním žádosti o dávku a potvrzení lékaře, že mu zdravotní stav pro svou závažnost neumožňuje žádost o dávku sepsat.

STAROBNÍ A INVALIDNÍ DŮCHOD

Při podávání žádosti o starobní nebo invalidní důchod (pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně) se předkládá zejména:

- občanský průkaz, u cizinců pas či povolení k pobytu,
- doklady o studiu, popřípadě učení (i nedokončeném),
- muži předkládají doklady o výkonu vojenské služby,
- doklady prokazující výchovu dětí nebo péči o děti (rodné listy dětí,

popř. rozhodnutí o době a rozsahu péče),

- doklady prokazující péči o osobu závislou, dříve bezmocnou (rozhodnutí o době a rozsahu péče),
- potvrzení zaměstnavatele o vyplácených náhradách za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání),
- potvrzení zaměstnavatele o zvláštním příspěvku horníkům, vyplácném před rokem 1996,
- pokud občan požaduje důchod vypláčet na účet v peněžního ústavu, musí k žádosti přiložit vyplněný a bankou potvrzený tiskopis Žádost o zařazení výplaty důchodu poukazem na účet,
- doklady prokazující zaměstnání v cizině,
- chybí-li některé doby pojištění, předkládají se náhradní doklady, které prokazují výdělečnou činnost – potvrzení zaměstnavatele, pracovní smlouvy, svědecká prohlášení aj.,
- evidenční list důchodového pojištění z posledního zaměstnání – předkládá jej zaměstnavatel, a to na vyžádání OSSZ/PSSZ/MSSZ.

POZŮSTALOSTNÍ DÁVKA

Při podávání žádosti o pozůstalostní dávku (důchod vdovský, vdovecký a sirotčí), pokud již zemřelá osoba pobírala důchod, se předkládá:

- občanský průkaz, u cizinců pas či povolení k pobytu,
- úmrtí list zesnulého,
- oddací list – při žádosti o vdovský/vdovecký důchod,
- rodné listy dětí – při žádosti o si-

rotčí důchod nebo při žádosti o vdovský důchod za předpokladu, že vdova nejpozději do 12 měsíců od úmrtí manžela dosáhne vlastního důchodového věku (ovlivněného výchovou dítěte/děti) a přitom nedosáhne alespoň věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk muže stejného data narození,

- potvrzení o studiu – při žádosti o sirotčí důchod, jestliže dítě již dokončilo povinnou školní docházku.
- Pokud osoba, po které se žádá o pozůstalostní dávku, dosud nepobírala vlastní důchod, předkládá požadovaná osoba ještě veškeré doklady týkající se zesnulého/ho, které se předkládají k žádosti o starobní, případně invalidní důchod.

NA ČEM ZÁVISÍ DÉLKA VYŘÍZENÍ ŽÁDOSTI?

Žádosti o důchod postupují OSSZ/PSSZ/MSSZ České správě sociálního zabezpečení (ČSSZ), která o nich rozhoduje a vypočítá výši důchodu. Délka vyřízení žádosti závisí na tom, zda jsou v evidenci ČSSZ všechny podklady, či nikoliv. Může se stát, že chybí, například proto, že zaměstnavatelé dříve nespĺnili svou zákonnou povinnost a nezaslali potřebné dokumenty ČSSZ. V takovém případě se musí chybějící doby pojištění došetřit. ČSSZ může o důchodu rozhodnout teprve poté, co je evidence kompletní. Ve výjimečných případech, kdy žádost nelze definitivně vyřídit z důvodu nezbytného šetření, poskytuje ČSSZ žadateli před rozhodnutím o důchodu zálohu.

FOTO: © YURI ARCOURS | DREAMSTIME.COM

ZVOLÍTE SI FORMU VÝPLATY DŮCHODU

Důchod se vyplácí přímo oprávněnému nebo jeho zákonnému zástupci nebo zvláštnímu příjemci. A to v hotovosti prostřednictvím České pošty na adresu trvalého nebo přechodného bydliště nebo bezhotovostním převodem na bankovní účet. Formu výplaty si při podání žádosti o důchod volí sám žadatel. ČSSZ zajišťuje také výplaty důchodů do ústavů sociální péče s celoročním pobytem.

Pokud bude důchod vyplácen důchodci v hotovosti prostřednictvím České pošty, důchodce hraří ČSSZ náklady za poukazy splátek důchodu vyplácených v pravidelných lhůtách. Tato povinnost úhrady se však nevztahuje na důchodce, jimž nepřetržitě trval nárok na alespoň jeden důchod (např. vdovský) z důchodového pojištění před 31. 12. 2009. Výše nákladů za každou splátku důchodu v roce 2011 činí 21 Kč.

NÁMITKY A ZMĚNY DO 30 DNŮ

Do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí ČSSZ může klient písemně požádat o změnu data přiznání důchodu nebo jeho výplaty (takovou žádost může podat nejvýše dvakrát v případě přiznání těchto důchodů).

Proti rozhodnutí ČSSZ ve věcech důchodového pojištění lze podat písemné námitky do 30 dnů ode dne jeho oznámení účastníku řízení. Námitky se podávají přímo u ČSSZ nebo u kterékoliv OSSZ/MSSZ/PSSZ. Podání námitek je řádný opravný prostředek ve správním řízení a absolvování námitkového řízení, ať již úspěšně nebo neúspěšně, je nezbytným předpokladem k tomu, aby se věci mohl zabývat soud v rámci případné později uplatněné správní žaloby.

Další informace o důchodovém pojištění najdete na webu ČSSZ: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni>.

ZDROJ: ČSSZ

Help line

Call centrum nemocenského pojištění vyřídilo za rok více než 63 tisíc dotazů

Dotazy veřejnosti z celé České republiky na řešení konkrétních záležitostí týkajících se zpracování a výplaty dávek nemocenského pojištění (nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, ošetřovné, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství), obecné dotazy, ale i urgencye – to vše zahrnovalo celkem 63 686 přijatých a vyřízených telefonátů, které řešili pracovníci specializovaného call centra nemocenského pojištění České správy sociálního zabezpečení za první rok své činnosti.

Z tohoto počtu se téměř 25 tisíc dotazů týkalo konkrétní dávky a více než 35 tisíc dotazů bylo obecných. Call centrum nemocenského pojištění poradí a poskytne klientům informace o dávkách nemocenského pojištění na telefonním čísle 840 40 60 40, a to každý pracovní den. Zodpoví dotazy veřejnosti a pomůže řešit konkrétní záležitosti týkající se podmínek nároku, zpracování a výplaty dávek nemocenského pojištění. Poskytne také informace, které se týkají dávek nemocenského pojištění, pokud se v konkrétním případě uplatní mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení a právo sociálního zabezpečení ES, o stavu a průbě-

hu řízení o dávce a o způsobu výplaty dávek v ČR a do ciziny.

POMÁHAJÍ ZORIENTOVAT SE V NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVĚ

Klientům poskytne konzultace o změnách, které nastávají v souvislosti s přijetím nových právních předpisů v oblasti nemocenského pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných. Call centrum také přebírá a předává k vyřízení místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) telefonické i faxové urgencye týkající se zejména dělků řízení o dávkách nemocenského pojištění a jejich výplaty.

Call centrum nemocenského pojištění je součástí Okresní správy sociálního zabezpečení ve Zlíně a pracuje v něm celkem 10 zaměstnanců. Klientům je k dispozici na tel. 840 40 60 40 v těchto úředních hodinách:

pondělí a středa: 8:00–17:00; úterý a čtvrtek: 8:00–14:30; pátek: 8:00–14:00

Call centrum nemocenského pojištění zahájilo svoji činnost v prosinci 2009 poté, co enormně přibývalo dotazů k problematice nemocenského pojištění. Podle nové právní úpravy od 1. 1. 2009 se několikanásobně zvýšily nároky na zpracování žádostí o dávku nemocenského pojištění pro okresní (v Praze Pražskou správu, v Brně Městskou správu) správy sociálního zabezpečení. Zejména pro organizace s více než 25 zaměstnanci byl způsob vyřizování žádostí o dávku nemocenského pojištění zcela nový, protože žádosti začali zaměstnanci uplatňovat prostřednictvím svého zaměstnavatele a ten je předával k vyřízení a výplatě příslušné OSSZ. Do té doby dávky nemocenského vyřizovali sami zaměstnavatelé.

ZDROJ: ČSSZ

FOTO: © CSEH IOAN | DREAMSTIME.COM

Letos oslaví v České republice sté narozeniny 411 lidí

Celkem 411 důchodců narozených v roce 1911 evidovala v lednu Česká správa sociálního zabezpečení. Z tohoto počtu je 341 žen a 70 mužů. Pro srovnání, ve stejném období vloni evidovala ČSSZ celkem 430 stoletých důchodců a v roce 2009 jich bylo 345.

Kromě stoletých důchodců ČSSZ evidovala také celkem 502 starších seniorů, tedy lidí narozených v letech 1903 až 1910 (vloni jich bylo 488, v roce 2009 jich bylo 394). Převažují ženy – těch je celkem 428, zatímco mužů 74. Celkem se tedy v lednu 2011 jednalo o 913 sta a víceletých občanů.

U příležitosti stých narozenin dostávají klienti ČSSZ rozhodnutí o zvýšení důchodu o 2 000 korun a osobní dopis ministra práce a

sociálních věcí Jaromíra Drábka. Důchody stoletých občanů se zvyšují pravidelně od roku 1969. Původně se zvyšovaly o 1 000 korun, a to na základě Zásad pro zvýšení důchodů stoletým občanům. Od 1. 7. 2006 se podle novely zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, důchody stoletým lidem zvyšují o 2 000 korun. Tato částka je přiznávána k procentní výměře důchodu automaticky, důchodci o ni nemusí žádat.

ZDROJ: ČSSZ

Počet sto- a víceletých starobních důchodců

Kraj	muži	ženy	celkem
Hl. m. Praha	33	140	173
Středočeský kraj	9	74	83
Jihočeský kraj	6	40	46
Plzeňský kraj	3	35	38
Karlovarský kraj	2	15	17
Ústecký kraj	11	38	49
Liberecký kraj	4	30	34
Královéhradecký kraj	9	40	49
Pardubický kraj	8	32	40
Vysočina	10	49	59
Jihomoravský kraj	22	97	119
Olomoucký kraj	5	53	58
Zlínský kraj	8	43	51
Moravskoslezský kraj	14	83	97
Celkem	144	769	913

FOTO: © DUNDANIM | DREAMSTIME.COM

(STAV: LEDEN 2011, ZDROJ: EVIDENCE ČSSZ)

Tip pro lékaře

Informační leták eNeschopenka

Podpořit elektronickou komunikaci s lékaři a zdravotnickými zařízeními má za cíl nová služba, kterou nabízí Česká správa sociálního zabezpečení v pilotním projektu e-Podání hlášení pracovní neschopnosti – eNeschopenky.

S cílem informovat a získat pro elektronickou komunikaci co nejvíce lékařů vydala v těchto dnech Česká správa sociálního zabezpečení informační leták eNeschopenka v nákladu 10 000 kusů. Leták podnětnou a výstižnou formou seznamuje lékařskou veřejnost s výhodami této moderní formy komunikace, předpoklady pro její zavedení do lékařské praxe a poradí, kam se obrátit v případě zájmu o další informace.

Aplikace eNeschopenka slouží k vedení evidence práceneschopných klientů. Umožňuje lékařům předávat přímo ČSSZ veškeré informace o vzniku, změně či ukončení dočasné pracovní neschopnosti – vyhne se tak ručnímu vyplňování a následnému zasílání papírových formulářů. Její praktické využití výrazně usnadní práci lékařům a samotná práce s aplikací je jednoduchá.

Lékaři tak mohou odesílat veškeré záznamy do ČSSZ hromadně, například jen jednou denně. Pokud lékař zjistí, že se v záznamu pacienta vyskytla chyba, umožní mu aplikace eNeschopenky záznam opravit a znovu odeslat na příslušnou správu sociálního zabezpečení.

Informační leták eNeschopenka má přehlednou a srozumitelnou formu (šestistránková skládačka) a je pro lékaře a zdravotnická zařízení dostupný zdarma na všech pracovištích ČSSZ v celé České republice. Lze si jej také stáhnout z webových stránek ČSSZ – <http://www.cssz.cz/cz/informace/informacni-materiale/letaky/>.

ZDROJ: ČSSZ

Překlenovací příspěvek podporuje uchazeče o zaměstnání v začátcích jejich podnikání

Překlenovací příspěvek může úřad práce na základě dohody poskytnout osobě samostatně výdělečně činné (OSVČ), která přestala být uchazečem o zaměstnání a které úřad práce poskytl příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa. Společensky účelným pracovním místem je pracovní místo, které zřídil po dohodě s úřadem práce uchazeč o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ). Na společensky účelné pracovní místo může úřad práce poskytnout příspěvek, jehož výše je odvislá od průměrné míry nezaměstnanosti v daném okrese, ve kterém je pracovní místo vytvořeno.

FOTO: © GOODLUZ | DREAMSTIME.COM

Překlenovací příspěvek se poskytuje na úhradu provozních nákladů, které vznikly a byly uhrazeny v období, na které je překlenovací příspěvek poskytnut. O překlenovací příspěvek na úhradu provozních nákladů lze požádat nejpozději do 30 kalendářních dnů ode dne uzavření dohody o zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti a poskytnutí příspěvku. Příspěvek lze poskytnout nejdříve na dobu pěti měsíců.

Společensky účelné pracovní místo

Výše příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa, pokud v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti o příspěvek míra nezaměstnanosti v daném okrese nedosahuje průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, může maximálně činit čtyřnásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku. V daném případě to znamená, že výše příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa v roce 2011 představuje částku maximálně 93 296 Kč.

Výše příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa, pokud v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti o příspěvek míra nezaměstnanosti v daném okrese dosahuje průměrné míry nezaměstnanosti v České republice nebo je vyšší, může maximálně činit šestnásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku. V daném případě to znamená, že výše příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa v roce 2011 představuje částku maximálně 139 944 Kč.

Žádost o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu SVČ

O poskytnutí příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti musí uchazeč o zaměstnání požádat úřad práce.

Žádost o příspěvek musí obsahovat

- identifikační údaje fyzické osoby – žadatele, tj. jméno, popřípadě

jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, státní občanství, rodné číslo nebo datum a místo narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, bydliště osoby,

- místo a předmět podnikání,
- druh příspěvku, o který se žádá, tj. návratný příspěvek, příspěvek na úhradu úroků z úvěrů nebo jiný účelově určený příspěvek,
- předpokládané náklady na zřízení společensky účelného pracovního místa v Kč,
- další údaje potřebné k posouzení žádosti, zda žadatel je, nebo není plátcem DPH a zda je, nebo není příjemcem prostředků poskytovaných na stejný účel ze státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků, vyšších územních samosprávných celků, strukturálních fondů EU, popř. z jiných programů a projektů EU.

K žádosti o příspěvek na jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti je nutné přiložit

- doklady osvědčující skutečnosti uvedené v žádosti,
- potvrzení o tom, že žadatel nemá v evidenci daní zachycené daňové nedoplatky, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění nebo na pojistném a na penále na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, s výjimkou případů, kdy bylo povoleno splácení ve splátkách a není v prodlužení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkání daně,
- doklad o zřízení účtu u peněžního ústavu.

Úřad práce může požadovat předložení i jiných dokladů, pokud jsou potřebné k posouzení žádosti.

Příspěvek na společensky účelné pracovní místo vytvořené uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti se poskytuje do 30 kalendářních dnů ode dne uzavření dohody o poskytnutí tohoto příspěvku.

Příspěvky v rámci aktivní politiky zaměstnanosti se poskytují bezhlohově převodem na účet příjemce vedený u peněžního ústavu.

O poskytnutí příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu SVČ uzavírá úřad práce s uchazečem o zaměstnání písemnou dohodu

Místně příslušným pro uzavření dohody o poskytování příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa je úřad práce, v jehož evidenci je veden uchazeč o zaměstnání, který zřizuje pracovní místo za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti.

Dohoda o poskytnutí příspěvku musí obsahovat

- identifikační údaje účastníků dohody,
- účel poskytnutí příspěvku,
- podmínky, za kterých bude příspěvek poskytován,
- výši a termín poskytnutí příspěvku,
- způsob kontroly plnění sjednaných podmínek,
- podmínky a termín zúčtování poskytnutého příspěvku,
- závazek příjemce vrátit příspěvek nebo jeho poměrnou část, pokud mu jeho zaviněním byl příspěvek poskytnut neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, a lhůtu a podmínky vrácení příspěvku,
- ujednání o vypovězení dohody.

Vrácení příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti nelze požadovat, pokud osoba samostatně výdělečně činná přestane vykonávat samostatnou výdělečnou činnost ze zdravotních důvodů nebo v případě jejího úmrtí.

V písemné dohodě o poskytnutí příspěvku lze sjednat i další ujednání, na kterých mají účastníci zájem.

FOTO: © LISA F. YOUNG | DREAMSTIME.COM

Kde získáte více informací?

V případě potřeby bližších informací se můžete obrátit na příslušný úřad práce a informace a formuláře lze rovněž získat na Integrovaném portálu MPSV <http://portal.mpsv.cz>.

Právní předpisy:

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 347/2010 Sb.

Průměrná mzda:

Sdělení MPSV č. 390/2010 Sb., ze dne 8. prosince 2010 o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2010 pro účely zákona o zaměstnanosti, kterým se sděluje, že průměrná mzda činí 23 324 Kč.

FOTO: © VICTOO | DREAMSTIME.COM

Překlenovací příspěvek

Překlenovací příspěvek se poskytuje nejdříve po dobu 5 měsíců. Měsíční výše příspěvku činí nejvýše 0,25násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku, ve kterém byla uzavřena dohoda o překlenovacím příspěvku, a v roce 2011 představuje částku 5 831 Kč, a úřad práce tudíž může v roce 2011 poskytnout překlenovací příspěvek maximálně do výše 29 155 Kč.

Žádost o poskytnutí překlenovacího příspěvku a dohoda o poskytnutí překlenovacího příspěvku obsahuje náležitosti, které stanoví zákon o zaměstnanosti pro jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (viz výše). V žádosti o překlenovací příspěvek je třeba uvést období, na které má být příspěvek poskytnut, uvede se období odkdy a počet měsíců v rozmezí 1–5. K žádosti o překlenovací příspěvek je třeba přiložit rozbor předpokládaných provozních nákladů s uvedením druhů provozních nákladů, období poskytnutí příspěvku a předpokládané provozní náklady v období v Kč. O poskytnutí překlenovacího příspěvku lze požádat nejpozději do 30 kalendářních dnů ode dne uzavření dohody o poskytnutí příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti a poskytnutí příspěvku.

Překlenovací příspěvek se poskytuje jednorázově za celé dohodnuté období a je splatný do 30 kalendářních dnů od uzavření dohody o poskytnutí tohoto příspěvku.

Překlenovací příspěvek se poskytuje na úhradu provozních nákladů, které vznikly a byly uhrazeny v období, na které je překlenovací příspěvek poskytnut.

Provozní náklady, na které lze překlenovací příspěvek poskytnout

Za provozní náklady, na které lze osobě samostatně výdělečně činné poskytnout překlenovací příspěvek, se považují

- nájemné a služby s ním spojené, s výjimkou nájemného za bytovou jednotku a služeb s ním spojených,
- náklady na dopravu materiálu a hotových výrobků,
- náklady na opravu a údržbu objektu, ve kterém je provozována samostatná výdělečná činnost, pokud je tento objekt ve vlastnictví osoby samostatně výdělečně činné a náklady souvisí s provozováním samostatné výdělečné činnosti.

Je-li součástí výše uvedených nákladů daň z přidané hodnoty a osoba samostatně výdělečně činná není plátcem této daně, považuje se daň z přidané hodnoty za provozní náklad.

Důležité na závěr

Závěrem je třeba upozornit, že na poskytnutí příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa a na poskytnutí překlenovacího příspěvku není automaticky nárok. Záleží na zvážení úřadu práce, zda příspěvek žadatelé poskytne, či nikoliv. A to navzdory tomu, že zákon o zaměstnanosti výslovně stanoví, že při zprostředkování zaměstnání se věnuje zvýšená péče uchazečům o zaměstnání, kteří ji pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných vážných důvodů potřebují, a řadí mezi tyto uchazeče o zaměstnání i fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců, a současně deklaruje, že společensky účelná pracovní místa jsou zřizována pro uchazeče o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

Mgr. OLGA BIČÁKOVÁ

FOTO: © ARNE9001 | DREAMSTIME.COM

PROFESE

Reforma legislativy o služebních poměrech ozbrojených sil a bezpečnostních sborů a změna personální politiky

V souvislosti s úsporou veřejných financí nabývá na významu reforma legislativy o služebních poměrech pro Armádu České republiky a bezpečnostní sbory (Policii ČR, Hasičský záchranný sbor, Celní správu, Bezpečnostní informační službu, Vězeňskou službu). Pro zajištění efektivní obranyschopnosti a bezpečnosti státu, spočívající v úsporných opatřeních mandatorních výdajů, musí být tato reforma provázána s výraznou změnou personální politiky v rámci systemizace funkcí zainteresovaných resortů.

Zmíněná problematika je také spojena s penzijní reformou, jejíž součástí je prodloužení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu ve věku 65–67 let po roce 2035. Podle odborných analýz z problematiky zaměstnanosti je jisté, že pro některá povolání je zmíněná věková hranice nepřijatelná. Je to důsledkem rychlejšího opotřebení vlivem fyzické a psychické zátěže pro některé profese armády a bezpečnostních sborů v trvání přes 30 let.

NEJEDNOTNÁ LEGISLATIVA PRO SLUŽEBNÍ POMĚRY

Podle zákona č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení, byla zrušena k 31. prosinci 1992 zařazení do tří pracovních kategorií. Zaměstnání zařazená do I. a II. pracovní kategorie se označovala jako „zaměstnání preferovaných kategorií“. Podstata preference spočívala v odlišných způsobech výpočtu důchodů, u zaměstnání I. pracovní kategorie též ve stanovení nižší věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod (tzv. zvláštní důchodový věk) oproti obecné věkové hranici. Příslušníci ve služebních poměrech (k armádě a bezpečnostním sborům) byli zařazeni do I. nebo II. pracovní kategorie. To znamenalo respektování principů „profesní invalidity“ a dřívější odchod do starobního důchodu. Po zrušení pracovních kategorií byla několikrát

novelizována legislativa služebních poměrů pro armádu a bezpečnostní sbory. Součástí novelizací bylo i finanční zajištění v rámci institutu výsluhových příspěvků, které se nyní přiznávají pro příslušníky armády podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích, a zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Přes veškeré reformy legislativy služebních poměrů se systém výsluhového zabezpečení jeví jako ekonomicky neefektivní pro stát, což dokládá následující analýza.

ZVÝŠENÝ ZÁPOČET ODŠLOUŽENÉ DOBY

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích, do jisté míry modifikuje zrušené pracovní kategorie, a to zvýšením zápočtu doby služby pro přiznání výsluhového příspěvku v některých systemizovaných funkcích, jako je např. výkonný letec a doba služby zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti, popřípadě v zahraničních operacích. Služba výkonného letce a zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti se při výpočtu výsluhového příspěvku hodnotí jedenapůlnásobně, v zahraničních operacích dvojnásobně. Maximální výše výsluhového příspěvku může pro tyto vybrané kategorie činit až 60 procent průměrného měsíčního hrubého platu.

Podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, nelze zvýšený zápočet

FOTO: © ROSLEN MACK / DREAMSTIME.COM

odsloužené doby realizovat, proto lze poukázat na určitou diskriminaci zejména pro službu v Policii ČR a Hasičském záchranném sboru. V této službě jsou rovněž kategorie, které mají obdobu jako v armádě (např. speciální zásahové jednotky, služby v zahraničních misích, pyrotechnici apod.) a systém jejich výsluhových náležitostí je stejný jako pro kategorie „administrativně správní“.

VÝCHODISKA Z NEEFektivNĚ PROVÁZANÉHO SYSTÉMU

Důsledkem nejednotné legislativy služebních poměrů a neefektivní personální politiky je mnoho systemizovaných funkcí v armádě a bezpečnostních sborech ve služebním poměru.

Tím dochází k enormnímu finančnímu zatížení personálními mandatorními výdaji zainteresovaných resortů.

Z výše uvedených důvodů je vedle reformy služebních poměrů nezbytná zásadní změna v personální výstavbě. Ta by spočívala v redukci některých systemizovaných míst v rámci služebního poměru a v jejich následném převedení do pracovního poměru. V armádě a bezpečnostních sborech by se jednalo zejména o systemizovaná místa, která lze personálně zabezpečit pracovním poměrem, a to hlavně v logistice, ekonomickém a finančním zabezpečení, personalistice, technickém zajištění, public relations apod.

Ing. JAROSLAV ŠETEK, Ph.D.
JIHOČESKÉ UNIVERZITA

PORADNA

Podpora v nezaměstnanosti

Ztratil jsem práci. Nové místo jsem ještě nenašel. Co mám dělat? Můžu se zaregistrovat na úřadu práce? Budu dostávat nějakou podporu?

V případě, že máte zájem o zprostředkování zaměstnání, můžete se obrátit na úřad práce v místě vašeho trvalého bydliště a zde podat žádost. Na tomto úřadu práce podáváte také žádost o podporu v nezaměstnanosti. Při prvotní návštěvě je nutné předložit platný občanský průkaz.

O tom, zda bude uchazeči o zaměstnání poskytována podpora v nezaměstnanosti, rozhoduje vždy úřad práce. Pro posouzení nároku je potřeba doložit údaj o době důchodového pojištění, způsobu ukončení pracovního poměru a výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměrovacího základu u osob, které byly naposledy samostatně výdělečně činné.

Nárok na podporu v nezaměstnanosti má podle zákona o zaměstnanosti (§ 39 odst. 1 písm. a) uchazeč o zaměstnání, který v posledních třech letech před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání získal zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.

Při splnění podmínek je podpora v nezaměstnanosti poskytována uchazeči o zaměstnání do 50 let věku pět měsíců, od 50 do 55 let věku osm měsíců a nad 55 let věku 11 měsíců.

Výše podpory v nezaměstnanosti činí první dva měsíce 65 procent, další dva měsíce 50 procent a po zbývajících dobu 45 procent průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměrovacího základu. Ukončíte-li bez vážného důvodu poslední zaměstnání sám nebo dohodou se zaměstnavatelem, činí výše podpory v nezaměstnanosti 45 procent průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměrovacího základu. (RED)

NÁZOR

Poradenství v praxi – osoby starší 50 let

„Kdo mě v mém věku zaměstná, když není práce ani pro ty mladé?“ To je velice často slýchaný výrok uchazečů, který navíc není pevně limitován pouze věkem 50 let. Zcela běžně se objevuje také u mladších ročníků. Faktem je, že nelze kategorizovat věkem v tom smyslu, že ve věku 49 nebo 48 let to ještě jde a s úderem padesátky už nikoliv. Spíše se nabízí otázka, zda je věk skutečně tím klíčovým kritériem, kterému je třeba věnovat pozornost.

PESIMISMUS OBECNĚHO POVĚDOMÍ

Mýty o věku se dostaly hluboko do povědomí lidí, aniž by byly jakkoli obecně prokázány. Jako by tu převládala nutková potřeba najít všeobecně platný důvod, proč něco nejde. U absolventů zde máme praxi, u žen dětí a u starších uchazečů věk.

Je nutné si uvědomit, že nelze uchazeče dělit jen na základě jedné okolnosti. Dostaneme se totiž velmi rychle do situace, kdy se tyto okolnosti vzájemně vyvracejí. Kdyby platilo pravidlo, že zaměstnavatelé chtějí pouze mladé uchazeče, neexistovala by problematika absolventů a jejich nízké praxe, což platí obdobně i pro starší uchazeče. Pokud bude skutečně každý zaměstnavatel vyžadovat letitou praxi, nelze hovořit o nějakém znevýhodnění starších uchazečů. Také další formy zevšeobecňování jsou poněkud zavádějící. Například tvrzení, že starší uchazeči jsou hůře adaptabilní nebo že se pomaleji učí, znamená v přeneseném slova smyslu, že absolventi jsou všichni velmi přizpůsobiví a učenliví, což je holý nesmysl. Někdo se učí rychle, jiný pomaleji a věk zde není žádnou zárukou. Existují totiž jak méně chápaví absolventi, tak učenliví senioři.

Každý člověk je zkrátka jiný a je nutné přistupovat k jeho situaci zcela individuálně. V praxi je pouze jednodušší a pohodlnější definovat výhody druhých v kontextu vlastních nedostatků a vymlouvat se na trendy než zmobilizovat síly a začít bojovat.

ZVÝHODNĚNÍ ZDŮRAŽNĚJE HANDICAP

Pro uchazeče není snadné budovat si motivaci a víru v úspěch, jestliže je jim (údajně) znevýhodnění neustále podsouváno. A to i nepřímo, neboť „znevýhodnění je přece potřeba zvýhodnit“. U starších uchazečů (nad 50 let) je to např. delší nárok na výplatu podpory v nezaměstnanosti. Každé zvýhodnění však ve svém důsledku zdůrazňuje a podporuje složitost situace uchazečů. Kdyby totiž nebyl jejich věk problémem, nebylo by přece potřeba je zvýhodňovat. Samotný věk navíc zcela popírá smysl dalších podpůrných aktivit, jako jsou třeba cílené projekty pro zmíněnou skupinu uchazečů. Délka výplatu podpory ani žádný projekt ještě nikoho neomladily.

Riziko je spíše v tom, že starší uchazeči zcela mění svůj postoj k řešení situace. Daleko větší pozornost věnují způsobu, jak překlenout období mezi ztrátou zaměstnání a vznikem nároku na předčasný starobní důchod. K dispozici mají zmíněnou delší výplatu podpory, následně rekvalifikační kurz, nejlépe několikaměsíční, kde opět vzniká nárok na podporu, sociální dávky, veřejnou službu apod. Místo aktivních uchazečů tak vznikají pasivní čekatelé, což je vcelku logické, vezme-li v potaz, že je v jejich věku přece stejně nikdo nezaměstná.

PROFESNÍ PERSPEKTIVA

Skutečný problém někdy nastává u vyjasnění profesní perspektivy. Starší uchazeči, ačkoli nejen oni, velmi často

přemýšlí za zaměstnavatele. On přece zcela jistě upřednostní někoho mladšího a perspektivnějšího než někoho, kdo za pár let odejde do důchodu. Zní to vcelku logicky, avšak mladší uchazeči nijak nezaručují nulovou fluktuaci. Navíc, který zaměstnavatel si troufne garantovat dlouholeté zaměstnání?

Podstatné však je, aby si uchazeč vyjasnil, co vlastně sám chce. Dosažení důchodového věku totiž nemusí automaticky znamenat ukončení pracovního poměru. Perspektivu tak lze nabídnout v jakémkoli věku. Stačí si uvědomit, že zaměstnavatel pouze hledá pracovníka a je potřeba ho přesvědčit, že bude přínosem. Tím se však nikdo nezříká práva odejít do starobního důchodu. Následně se totiž může změnit celá řada okolností. Při výběru však rozhoduje zaměstnavatel a pozornost je účelnější věnovat tomu, jak ho přesvědčit. Různí zaměstnavatelé preferují na různé pozice různé předpoklady. Neexistuje tedy jen jeden vzorec požadovaného člověka,

neboť ani všechny pracovní pozice nejsou založeny na jediném vzorci. Sanci tak má každý.

OPTIMISMUS SKUTEČNĚ REALITY

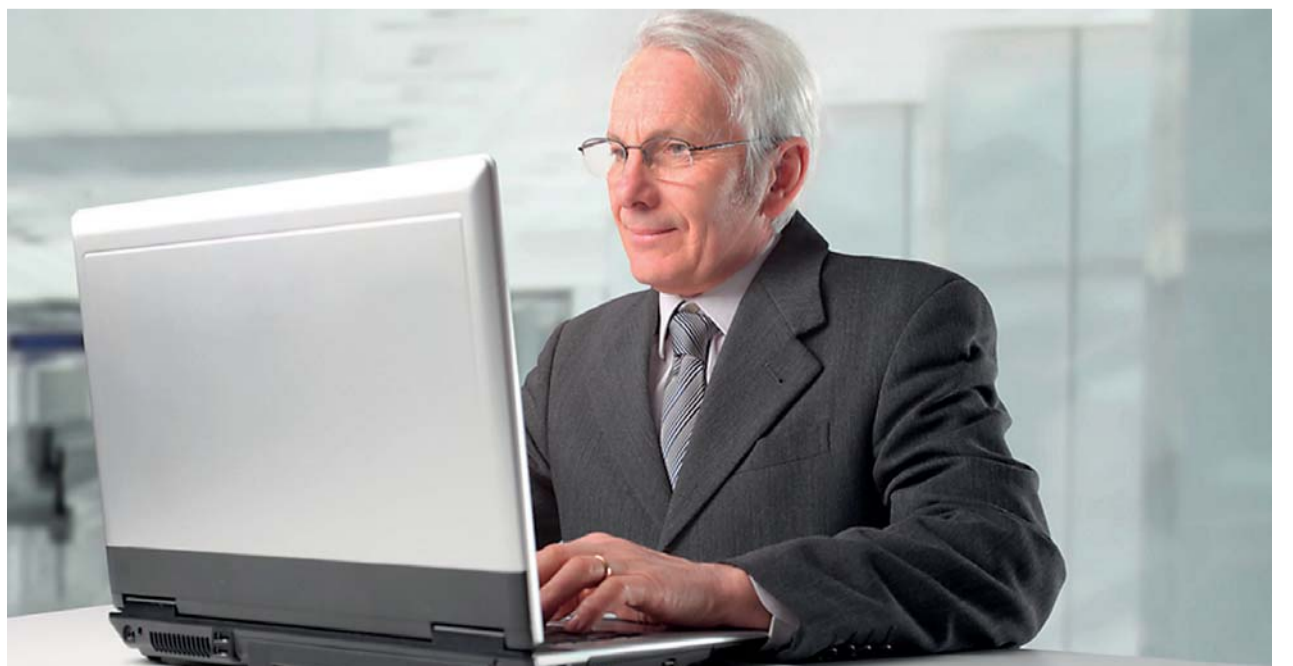
Vyplatí se zamyšlení nad tím, kdo se vlastně nejčastěji vymlouvá na věkový handicap. Existuje celá řada lidí, kteří nikdy zaměstnání ani nehledali a udávají věk jako klíčový problém. Odůvodňují to tím, že to přece každý ví a všude se to zdůrazňuje. Dá se říci, že veliké procento starších uchazečů předpokládá neúspěch, aniž by měli prokazatelnou zkušenost. Posuzovat sporadické aktivity uchazečů, kteří párkrát do roka osloví nějakou firmu, je bezpředmětné.

Problém spočívá v tom, že pokud někdo předpokládá odmítnutí, ztrácí současně motivaci ke skutečné aktivitě a sebeprosazení. Proč by se připravoval na osobní pohovor, když je přesvědčen, že stejně vezmou někoho mladšího? Není to tedy zaměstnavatel, který

by striktně odmítal starší uchazeče, ale právě starší uchazeči, kteří „odmítají“ o zaměstnání adekvátně usilovat. Přitom to jsou právě starší uchazeči, kteří disponují pracovními zkušenostmi (často velmi bohatými), životními zkušenostmi (které jinak než věkem ani získat nelze), zvýšeným smyslem pro povinnost, rozvážnost, pracovní morálku, nízkým sklonem k fluktuaci či rizikem odchodu na mateřskou dovolenou atd. A právě tyto výhody skutečně kompenzují jakési věkové znevýhodnění, pokud se v tomto kontextu dá vůbec o nějakém znevýhodnění mluvit.

Pozitivní postoj starších uchazečů může podpořit i skutečnost, že všude kolem pracují lidé všech věkových skupin. Je to reálná ukázka, že zaměstnání lze nalézt v každém věku. Chce to jen hledat inspiraci ve zkušenostech úspěšných, nikoliv ve výmluvách neúspěšných.

ZBYNĚK SIEGEL
KARIÉROVÝ PORADCE, ÚŘAD PRÁCE V BRUNTÁLE

Zaměstnání lze nalézt v každém věku. Chce to jen hledat inspiraci ve zkušenostech úspěšných, nikoliv ve výmluvách neúspěšných.

FOTO: © BOWIE15 | DREAMSTIME.COM

PŘEDSTAVUJEME

Pomáhat má smysl

Často žijí na okraji společnosti a dostávají se do složitých životních situací, které jsou jen velmi těžko schopni vyřešit. Jejich děti nemají dostatek vzorů, a tak jdou ve stopách svých rodičů – mají nízké vzdělání a řada z nich je dlouhodobě bez práce, takže jsou závislí na sociálních dávkách a hrozí jim, že sklouznou na šikmou plochu. Řeč je o obyvatelích vyloučených romských lokalit.

FOTO: ARCHIV ESF

Právě jim je určen projekt města Most, které na něj získalo peníze z EU. Nese název Prevence sociálního vyloučení v romských lokalitách, podpora jejich začleňování do společnosti a jeho cílem je předcházet ekonomické nestabilitě rodin a poskytnout jim základní sociální poradenství. Základem je individuální přístup ke všem klientům.

Projekt nabízí řešení sociálního vyloučení

„Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých občanů a o vytváření podmínek pro fungování sociálních služeb. Zastupitelstvo proto v roce 2007 schválilo Komunitní plán sociálních služeb v Mostě, který v rámci svých opatření definuje i potřebnost terénní sociální práce ve vyloučených lokalitách a potřebnost volnočasových a vzdě-

lávacích aktivit mládeže. Projekt tak nabízí řešení sociálního vyloučení v problematických lokalitách,“ vysvětluje jeho manažerka Ivana Klucová.

NAVÁZÁNÍ A UDRŽENÍ KOMUNIKACE S KLIENTY

Realizátorům se podařilo získat více než 4,5 mil. Kč. Původně plánovali, že postupně zkontaktují 300 předem vytípaných obyvatel Chánova, Obrnice a Bečova. V září 2010, kdy byl projekt v polovině, se do něj zapojilo 423 dospělých a 100 dětí, což svědčí o velkém úspěchu. „Největším přínosem programu je navázání a udržení komunikace s klienty, úzká spolupráce s nimi a cílené řešení jejich problémů spojených například s bydlením, zaměstnáváním, zadlužeností, vzděláváním a podobně,“ zdůrazňuje Ivana Klucová. (KB)

Děti nejsou důvodem k nezaměstnanosti

Rodiče malých dětí patří mezi skupiny nejvíce ohrožené nezaměstnaností. Úřady práce jim proto věnují zvýšenou péči. Existuje řada organizací a sdružení, které se snaží pomáhat například při zvyšování kvalifikace. Také mateřská centra, kde se mohou rodiče setkávat, vyměňovat si své zkušenosti nebo se dozvědět nové věci, rostou jako houby po dešti.

Děti jsou v dnešní době nedílnou součástí naší společnosti. Nejen v soukromí, ale i na veřejnosti. Dnes už se nikdo nedívá s despektem na maminku, která si „odskočí“ na kafe s kamarádkou a vezme do kavárny i svého potomka. Nikdo se také nedívá, když na dětském hřišti potká s dítětem jeho otce. Děti k životu prostě patří. Přesto je stále nedostatek míst ve školkách, přesto není běžné, že zaměstnavatel nabízí rodičům zkrácený pracovní úvazek nebo práci z domova či dokonce hlídání jejich ratolestí přímo na pracovišti.

Miniškolka při KRUŠNOHORSKÉM CENTRU

Oblastní charita Most je jednou z organizací, která se snaží matkám i otcům v této oblasti pomoci. V rámci pilotního projektu Krušnohorského centra (KCR) pro rodinu a sociální péči provozuje Miniškolku při KCR. Na realizaci se jí podařilo získat z ESF téměř 1,9 mil. Kč. „Cílem je umožnit rodičům návrat do zaměstnání, například na částečné pracovní úvazky, a pomoci jim v odstraňování překážek, které jim v jejich snaze pracovat brání. To vše za cenu, která je dostupná i osobám s nízkými příjmy,“ uvádějí autoři projektu.

ZA HODINU DOZORU JEN 20 KORUN

Školku mohou využívat zájemci, kteří potřebují pohlídat své dítě, aby si mohli například napsat životopis, dojit na přijímací pohovor, absolvovat rekvalifikační kurz, kontaktovat nového zaměstnavatele nebo hledat práci na internetu, a nemají jinou možnost hlídání. Děti ve věku 1–7 let mohou do zařízení umístit maximálně na čtyři hodiny. Pokud ho nechtějí nechat ve školce a potřebují vyřídit úřední věci nebo dojit k zaměstnavateli, pracovníci oblastní charity je doprovodí a potomka jim na místě pohlídají. Díky evropským penězům zaplatí rodiče za hodinu

FOTO: ARCHIV ESF

dozoru jen 20 Kč. „Klientům dále nabízíme přednášky a semináře ke zlepšení šance na uplatnění na trhu práce. Naučí se například, jak napsat životopis, dozví se, jak nejlépe sladit rodinný a pracovní život, a probereme s nimi i to, jaké zaměstnání je pro ně na základě jejich

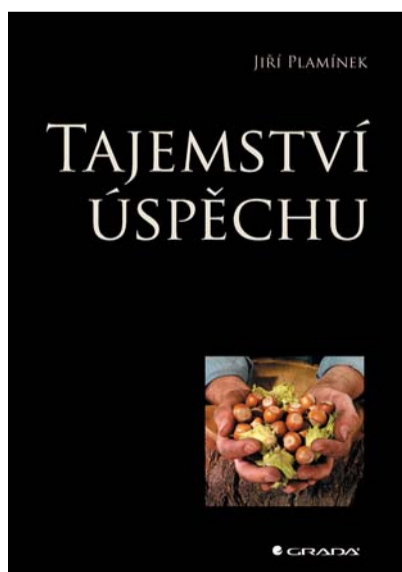
možností, schopností a požadavků nejhodnější,“ uzavírají výčet aktivit centra jeho provozovatelé. (KB)

Křížovka

Před více než dvaceti lety začaly vznikat na území tehdejšího Československa úřady práce. Měly začít fungovat na volném trhu jako regulátoři rychle rostoucí nezaměstnanosti. Význam, který mají jako zprostředkovatelé práce, je zřejmý a ve... (viz tajenka).

Vyluštěnou tajenku zasílejte na adresu redakce novin do 22. února. Jeden z vás získá publikaci *Tajemství úspěchu* od Jiřího Plamínka z produkce nakladatelství Grada Publishing, a s. Kniha sleduje cesty lidí k úspěšnému životu. Je možné ji vnímat jako implicitní návod k dosažení úspěchu v podmínkách střední Evropy počátku jednadvacátého století. Jádrem výkladu je sice popis myšlení a chování lidí, tedy lidí, jejichž úspěch je veřejně znám a registrován, ale najdete zde i kapitoly zabývající se spokojeností, užitečností a zralostí v soukromém životě.

Tajenka z minulého čísla: „... péče v domácím prostředí.“ Publikaci *Mentoring – výchova k profesionálnímu dobrovolnictví* autorek T. Brumovské a G. Seidlové z produkce nakladatelství Portál získává A. Stejskalová z Nasobůrek. Gratulujeme.

POMŮCKA: ANAS, ARD, KULI	INIC. CVIČIT. KNYCHOVÉ	INICIÁLY ZPĚVAČKY URBÁNKOVÉ	JMÉNO FILMOVÉ LVICE	OZNAČENÍ POKRMŮ PRO DIABETIKY	ZÁNĚT SEDACÍHO NERVU	VOJENSKÁ HODNOST ZKR.		ZNAČKA HEKTO-LITRU	NEŘÍKAT KLETBY	SWAZ	CITOSLOVCE SMICHU	POČET ROHŮ KRYCHLE		SBOR SOUDCŮ	VSTUPY
OKAMŽITĚ				INICIÁLY FYZIKA NEWTONA			HOSPODAR. NOVINY ZKR.		SLUCHOVÝ ORGÁN			SEVEROVÝ-CHOD ZKR.			
ORIENTÁLNÍ NOSIČ BŘEMEN				2. DÍL TAJENKY KOČKOVITĚ ŠELMY					PLAVIDLO			VYTVÁŘETI TEPLA			
	OSOBA VYDĚLEČNĚ ČINNÁ ZKR.	KRASOBUS-LAŘ. SKOK						SPZ Kladna			DRUH RE-PRODUKCE				
BARVY NA VAJČKA		1. DÍL TAJENKY		INFEKČNÍ ZÁRODEK ŘÍMSKÝCH 1550			HUDEBNÍ ŽÁNŘ CIZÍ ŽEN. JMÉNO	OMYL			KOSOU PORAZIT		LET DOLŮ MASARYKOVA UNIVERZITA ZKR.		
OSOBNÍ ZÁJMENO			JM. HER. FARRLOWOVÉ ZÁMEZÍ VE SPORTU			HORNINA				TRHAVÉ POHYBY					
NÁZEV DOPRAVNÍ FIRMY					JUNÁK					SUNDAT BOTY				OSTRAV. FOTBAL. KLUB	MÍSTA ZPRACOVÁNÍ OBILOVIN
	TEP					NĚMECKÁ TV STANICE			STROMOVÝ POROST			CIZÍ VÝROBCE POČÍTAČŮ			
POČET PRSTŮ NA RŮCE	STÁT JIŽNÍ AMERIKY			POMŮCKY KOVBOJE HOVOROVÝ SOUHLAS		ROD VRUBO-ZOB. PŤÁKŮ			PRACÍ PROSTŘED.			ŠUMIVÉ VÍNO		CHEM. ZN. HLINÍKU	
NÁZEV HLÁSKY L			3. DÍL TAJENKY ZVR. ZÁJME-NO SLOV.					MUŽSKÉ JMÉNO						SPZ LOUN	
VYTVÁŘET RYSY							JEDEN Z RODIČŮ						OBEC OKR. PŘÍBRAM		
DRŽADLA				MOŽNÁ				CITOSLOVCE PODIVU					ROVNĚŽ HOVOR.		

Pracovní úrazovost při těžbě dřeva

Na základě dlouholetých praktických poznatků a zkušeností při manuální těžbě dřeva byly stanoveny bezpečné pracovní postupy, které mají toto riziko práce minimalizovat. Zaměstnavatelé i zaměstnanci včetně osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) musí při těžbě dřeva dodržovat požadavky nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů a které bezpečné pracovní postupy při těžbě dřeva blíže specifikuje. Nedodržení těchto postupů je porušením současně platné legislativy.

Státní úřad inspekce práce (SÚIP) evidoval v roce 2010 v souvislosti s těžbou, dopravou, skladováním a manipulací s dřívím deset smrtelných pracovních úrazů, z toho šest úrazů bylo zapříčiněno OSVČ. Rovněž bylo evidováno 23 pracovních úrazů s hospitalizací delší než pět dnů. V souvislosti s úrazy bylo zjištěno, že základní opakovanou příčinou některých vzniklých pracovních úrazů OSVČ při těžbě dřeva bylo nedodržování zásad bezpečných pracovních postupů.

Hlavní příčiny některých pracovních úrazů s výrazným porušením zásad bezpečného pracovního postupu při těžbě dřeva:

1. Nedodržení hloubky směrového zářezu a nepoužití vhodných dřevorubecích pomůček k usměrnění stromu do směru pádu

U buku o průměru 35 cm a káceného směrem po svahu nebyl proveden směrový zářez do maximální hloubky jedné pětiny až jedné třetiny průměru stromu, jak ukládá nařízení vlády č. 28/2002 Sb., ale až do hloubky poloviny průměru kmene. Dřevorubec byl zasažen padajícím stromem a usmrčen.

2. Neponechání nedořezu káceného stromu, pohyb v ohroženém prostoru

V lesním porostu prováděl dřevorubec opravu oplocenek, ale z vlastní iniciativy se rozhodl v tomto porostu provést nahodilou těžbu kůrovcem napadených smrků. Provedl směrový zářez a hlavní řez, ale v rozporu s požadavkem na bezpečný pracovní postup neponechal nedořez. Padající strom jej zasáhl ve vzdálenosti cca 14 m od paty stromu a usmrtil.

3. Těžba namrzlého dřeva

Kácení probíhalo v zimním období, kdy se ranní venkovní teploty v oblasti pohybovaly mezi -14 °C a -20 °C, přičemž je zakázáno provádět těžbu při poklesu teploty pod -15 °C po celou dobu výkonu práce. Při provádění hlavního řezu ještě před jeho dokončením se

kácený strom náhle rozštípl a odštípnutá část se přehoupla o zbývající část kmene, která zůstala stát na pařežu. Při tomto přehoupnutí a následném pádu odštípnuté části došlo k zasažení dřevorubce, který byl v momentě zasažení otočen k rozštípnutému kmenu zády, protože se snažil rychle ustoupit po ústupové cestě do bezpečné vzdálenosti.

4. Práce na svazích, kde hrozí nebezpečí samovolného pohybu dříví

Dřevorubec prováděl kácení smrků ve svazitém porostu. Ke zranění došlo při zpracovávání již skáceného kusu smrku, který byl zlomen původním kmene. Úraz se stal beze svědků (dřevorubec pracoval osamocně a byl nalezen na pracovišti následující den), přičemž podle nalezené polohy těla lze usuzovat, že postižený – v rozporu s legislativními požadavky – pracoval ve svahu pod zpracováváním smrkem. V průběhu práce došlo pravděpodobně k velmi rychlému pohybovému stočení kmene, který se na dřevorubce po svahu sesunul tak, že ho přimáčkl a usmrtil.

KAMPAŇ A LETÁK PRO OSVČ

Vzhledem k tomu, že většina pracovních úrazů v roce 2010, které se přihodily při manuální těžbě dřeva, byla způsobena OSVČ, vyhlásil SÚIP a jednotlivé místní příslušné inspekční úřady práce kontrolní akce (kampaň), která se uskuteční v průběhu prvního pololetí 2011 a bude cíleně zaměřena na dodržování bezpečnosti práce OSVČ při těžbě dřeva. V rámci kampaně SÚIP vydal propagační leták s názvem Fyzické osoby, (OSVČ) dodržujte zásady bezpečné práce při těžbě dřeva, který – stejně jako další informace ke kampani – naleznete na www.suip.cz a který má rovněž zvýšit povědomí o rizikovitosti práce při manuální těžbě dřeva.

Ing. Jiří HARAŽIM, Ph.D.

INSPEKTOR ODBORU BEZPEČNOSTI PRÁCE

STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE

FOTO: ARCHIV SÚIP

■ SÚIP

Loni evidováno téměř 40 tisíc pracovních úrazů

Státní úřad inspekce práce (SÚIP) a podřízené oblastní inspekční úřady práce (OIP) evidovaly loni přes 39 000 pracovních úrazů, o devět procent méně než v roce 2009. Loni v prosinci evidovaly 2 964 pracovních úrazů. Je to o 157 případů více než v listopadu, kdy zaznamenaly 2 807 pracovních úrazů.

V souvislosti s porušováním předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v pracovněprávní oblasti úřad v prosinci uložil 90 pokut v celkové výši 3 879 000 korun. Dále úřad přijal 422 podnětů ke kontrole za oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a za oblast pracovních vztahů a podmínek. Poskytl také 6 172 odborných konzultací v pracovněprávní oblasti, a to osobně, telefonicky nebo emailem. Součástí činnosti SÚIP Opava je rovněž posuzování projektových dokumentací. V prosinci 2010 posoudil 198 projektových dokumentací. Ukončeno bylo 1 181 kontrol, které

se realizovaly v rámci schválených hlavních úkolů na rok 2010.

ÚMRTÍM LONI SKONČILO 132 PRACOVNÍCH ÚRAZŮ

V informačním systému Státního úřadu inspekce práce v Opavě bylo v roce 2010 zaevidováno celkem 39 113 pracovních úrazů, z nichž bylo 132 smrtelných, 870 závažných (s hospitalizací zaměstnance delší než pět dnů) a 38 111 pracovních úrazů (s hospitalizací). Počet všech pracovních úrazů v roce 2010 oproti celkovému počtu pracovních úrazů v roce 2009 klesl o 9 procent.

Inspektoři oblastních inspektorátů práce provedli u 65 smrtelných, 218 závažných a 12 ostatních pracovních úrazů kontrolu šetření příčin a okolností těchto úrazů, popřípadě se zúčastnili šetření na místě úrazového děje.

Největší počet smrtelných pracovních úrazů, 21 procent, byl zaznamenán v oblasti stavebnictví. Z tohoto celkového počtu představují 32 procent smrtelných pracovních úrazů úrazy cizinců. Tito cizinci obvykle náleželi k agenturním zaměstnancům, dále se jednalo o členy skupin podnikajících fyzických osob pracujících na živnostenský list, členy družstev nebo brigádníky.

ZDROJ: STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE

Některé důležité údaje (platnost k 1. únoru 2011)

ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM * (měsíčně)	částky životního minima	pro jednotlivce 3 126 Kč, pro první osobu v domácnosti 2 880 Kč, pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem 2 600 Kč, pro nezaopatřené děti ve věku do 6 let 1 600 Kč, 6-15 let 1 900 Kč a 15-26 let (nezaopatřené) 2 250 Kč	5 000 Kč <i>Jednorázová dávka náležející osobě, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR.</i>	
	částka existenčního minima	2 020 Kč		
MINIMÁLNÍ MZDA *	pro zaměstnance odměňované měsíční mzdou	8 000 Kč (při týdenní pracovní době 40 hodin), tj. 48,10 Kč/hod.		
	1. skupina prací:	48,10 Kč/hod.	8 000 Kč/měs.	
NEJNÍŽŠÍ ÚROVNĚ ZARUČENÉ MZDY * (při týdenní pracovní době 40 hod.)	2. skupina prací:	53,10 Kč/hod.	8 900 Kč/měs.	
	3. skupina prací:	58,60 Kč/hod.	9 800 Kč/měs.	
	4. skupina prací:	64,70 Kč/hod.	10 800 Kč/měs.	
	5. skupina prací:	71,50 Kč/hod.	12 000 Kč/měs.	
	6. skupina prací:	78,90 Kč/hod.	13 200 Kč/měs.	
	7. skupina prací:	87,10 Kč/hod.	14 600 Kč/měs.	
	8. skupina prací:	96,20 Kč/hod.	16 100 Kč/měs.	
	CESTOVNÍ NÁHRADY *	výše stravného za každý kalendářní den pracovní cesty	5 - 12 hod. 63 Kč - 74 ¹⁾ Kč, více než 12 hod. - 18 hod. 95 Kč - 114 ¹⁾ Kč, déle než 18 hod. 149 Kč - 178 ¹⁾ Kč	
náhrada za použití vlastního vozidla		spotřeba PH + sazba za 1 km jízdy: jednodopá vozidla a tříkolky 1,00 Kč, osobní motorová vozidla 3,70 Kč		
průměrné ceny PH:		benzín 91 oktanů 31,40 Kč; benzín 95 oktanů 31,60 Kč; benzín 98 oktanů 33,40 Kč; motorová nafta 30,80 Kč		
NÁHRADA MZDY *	V období prvních 21 kalendářních dní dočasně pracovní neschopnosti nebo karantény náhrada mzdy ve výši 60 % průměrného redukovaného výdělku, a to při dočasné pracovní neschopnosti od 4. pracovního dne (směny), nejdéle však od 25. neodpracované hodiny z rozvržených směn, a při karanténě již od 1. pracovního dne (směny).			
	Výše náhrady mzdy se stanoví z průměrného hrubého hodinového výdělku zaměstnance po jeho redukcii v rámci redukčních hranic, a to tak, že z částky do výše 144,38 Kč se započte 90 %, z částky přesahující 144,38 Kč, nejvýše však do 216,48 Kč se započte 60 %, z částky přesahující 216,48 Kč, nejvýše však do 432,95 Kč se započte 30 %, k částce nad 432,95 Kč se nepřihlíží			
NEMOCENSKÉ *	- 60 % z DVZ od 22. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti (karantény)			
PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ (PPM) *	od 1. kalendářního dne nástupu na PPM - 70 % z DVZ			
OŠETŘOVNÉ *	od 1. kalendářního dne potřeby ošetřování - 60 % z DVZ			
POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ * v roce 2011	zaměstnavatel:	Denní vyměňovací základ (DVZ): nemocenské, peněžité pomoci v mateřství (PPM) a ošetřovné se vypočítává z denního vyměňovacího základu po jeho redukcii provedené následujícím způsobem: z částky do výše 825 Kč se započte u nemocenského a ošetřovného 90 %, u PPM 100 %, z částky přesahující 825 Kč, nejvýše však do 1 237 Kč se započte 60 %, z částky přesahující 1 237 Kč, nejvýše však do 2 474 Kč se započte 30 %, k částce nad 2 474 Kč se nepřihlíží		
		Sazby pojistného z vyměňovacího základu:		
		25 % z úhrnu vyměňovacích základů zaměstnanců účastných NP, z toho 2,3 % na NP, 21,5 % na DP a 1,2 % na SPZ		
		26 % z úhrnu vyměňovacích základů zaměstnanců účastných NP, z toho 3,3 % na NP, 21,5 % na DP a 1,2 % na SPZ (pokud si při splnění stanovených podmínek tuto sazbu zaměstnavatel sám stanoví a tuto skutečnost včas příslušné OSSZ písemně oznámí)		
důchodové (DP) a nemocenské pojištění (NP) a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (SZP)	zaměstnanec:	6,5%		
	OSVČ:	29,2 % na DP a SPZ, z toho 28 % na DP a 1,2 % na SPZ a 2,3 % na NP (je-li ho dobrovolně účastná)		
	osoby dobrovolně účastné DP:	28 % na DP		
	Výměry rodičovského příspěvku: zvýšená - 11 400 Kč; základní - 7 600 Kč; snížená - 3 800 Kč. Čerpání rodičovského příspěvku: rychlejší čerpání: po peněžité pomoci v mateřství (PPM) je zvýšené výměře do 24 měsíců věku dítěte. Klasické čerpání: po PPM v základní výměře do 36 měsíců věku dítěte pomalejší čerpání: po PPM nebo od narození dítěte (neuvznikl-li nárok na PPM) v základní výměře do 9 měsíců věku dítěte a dále ve snížené výměře do 48 měsíců věku dítěte			
DÁVKY SSP BEZ ZÁVISLOSTI NA VÝŠÍ PŘÍJMU *	rodičovský příspěvek:			
	DÁVKY SSP BEZ ZÁVISLOSTI NA VÝŠÍ PŘÍJMU *			
DÁVKY SSP BEZ ZÁVISLOSTI NA VÝŠÍ PŘÍJMU *	pohřebné:			
MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI ** (od roku 2004 nová metodika)	průměr za rok 2003: 9,9 %, 2004: 9,2 %, 2005: 9,0 %, 2006: 8,1 %, 2007: 6,6 %, 2008: 5,4 % 2009: 8,0 % 2010: 9,0 % prosinec 2010: 9,6 % leden 2011: 9,7 %			
NEZAMĚSTNANÍ EVIDOVANÍ ** k 31. 1. 2011	celkem:	571 863		
	z toho:	266 154 žen 70 398 osob se zdravotním postižením 34 325 absolventů škol a mladistvých		
VOLNÁ PRACOVNÍ MÍSTA ** (VPM) k 31. 1. 2011	celkem za ČR:	31 393		
UCHAZEČI NA VPM **	průměrný počet uchazečů na 1 VPM k 31. 1. 2011: 18,2			
PRŮMĚRNÁ VÝŠE STAROBNÍHO DŮCHODU (sólo) celkem ²⁾	prosinec 2010: 10 138 Kč			
BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI *** (v 1. pololetí 2010)	počet nemocí z povolání nově zjištěných:		303	
	počet prac. úrazů bez následné prac. neschop.:		12 179	
PRACOVNÍ ÚRAZY S PN NAD 3 DNY *** (ČR celkem)	smrtelné úrazy:		59	
DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJISTĚNÍ **** výdaje v r. 2010 (v tis. Kč)			22 788 532	
	celkem:	nemocenské	14 943 716	
	v tom:	ošetřovné	431 452	
PRŮMĚRNÁ MĚSÍČNÍ MZDA *** podnikatelská sféra (PS) nepodnikatelská sféra (NS)	2008: celkem v národním hospodářství 22 593 Kč, PS 22 439 Kč, NS 23 345 Kč 2009: celkem v národním hospodářství 23 488 Kč, PS 23 277 Kč, NS 24 432 Kč 1.-3. čtvrtletí 2010: celkem v národním hospodářství 23 324 Kč, PS 23 269 Kč, NS 23 565 Kč			
	absolutní údaje	absolutní údaje	relativní údaje	
ZÁKLADNÍ UKAZATELE POPULAČNÍHO VÝVOJE *** v 1. - 3. čtvrtletí 2010	sňatky		38 999	
	rozvody		22 252	
	živě narození		88 672	
	zemřelí		78 365	
	celkový přírůstek střední stav obyvat.		19 872	
			10 514 277	
PRŮMĚRNÝ POČET DŮCHODOVĚ POJISTĚNÝCH OSOB****	zaměstnanci celkem		4. čtvrtletí 2009 4 415 654 3. čtvrtletí 2010 4 488 188 4. čtvrtletí 2010 4 529 577	
	OSVČ vykonávající činnost		4. čtvrtletí 2009 962 763 3. čtvrtletí 2010 985 595 2. čtvrtletí 2010 987 618	
			4. čtvrtletí 2009 752 406 3. čtvrtletí 2010 740 506	
	OSVČ povinné platit zálohy na důchod. poj.		2. čtvrtletí 2010 741 943	

* hodnoty stanovené zákonem nebo nařízením vlády

** pramen MPSV; *** pramen ČSÚ – aktuální publikované údaje; **** pramen ČSSZ

1) pro veřejnou sféru

2) důchod vyplácen samostatně (bez současně vypláceného pozůstalostního důchodu)

OECD

Jak zefektivnit financování dlouhodobé péče?

Na zasedání expertů z ministerstev zdravotnictví a sociálních věcí členských zemí OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) a dalších odborníků, které se uskutečnilo v polovině listopadu loňského roku v Paříži, se diskutovalo i otázka financování dlouhodobé péče.

Platby za formální služby dlouhodobé péče mohou absorbovat velkou část disponibilních příjmů příjemců. Navíc jednotlivci čelí nejistotě ohledně budoucnosti potřeby dlouhodobé péče. To vedlo mnoho zemí OECD k zavedení systému kolektivního pojištění nebo k zavedení sociálních dávek kompenzujících tyto potřeby.

UNIVERZÁLNÍ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ

Země bez těchto univerzálních systémů zvažují kroky v tomto směru, například prostřednictvím inovativních modelů pokrytí populace. Bez ohledu na existující model zajištění dlouhodobé péče se všechny země snaží sladit dlouhodobou finanční udržitelnost systému s ochranou pro ty, kteří mají potřebu dlouhodobé péče. Podle zástupců OECD existuje spousta dobrých důvodů mít jednotný univerzální systém financování dlouhodobé péče. To však nevylučuje segmentaci druhů péče pro některé skupiny (starší, chudší, velmi těžce postižené). Velkou položkou nákladů jsou náklady na ubytování, kde OECD vidí velkou roli soukromých rozpočtů a využití nejen aktuálního příjmu, ale i naakumulovaného kapitálu lidí (nemovitosti), které mohou být převedeny do finanční podoby. Rolí státu je zjednodušení takového převodu.

Aktuální systémy financování dlouhodobé péče však vychází z již existujících modelů států blahobytu a staví na ostatních systémech a podléhají kulturním, společenským a politickým prioritám jednotlivých zemí.

Hledání modelů financování

Vizí do budoucna je zavést formy spoření (*pre-funding*), které by vyrovnávalo platby za dlouhodobou péči během života člověka, rozprostření nákladů na více generací a rozšíření zdanění. Tento sektor také umožňuje nové formy spolupráce veřejného a soukromého financování.

Jerome Mercier z OECD zmínil, že dlouhodobá péče je v různých zemích financována různými způsoby, nicméně jedná se vesměs o vícezdrojové financování, do kterého různými způsoby přispívá financování zřízené pro účely dlouhodobé péče. Některé položky jsou předmětem veřejné diskuse v mnoha zemích. Jedná se například o náklady na ubytování a stravování, které jsou sice součástí komplexu poskytování dlouhodobé péče, je však logické, že by měly být hrazeny klienty, obdobně jako tomu je v domácím prostředí. Tato otázka je však často politicky neprůchodná zejména v situacích, kdy klienti mají jakékoli náklady dlouhodobé péče ze svého majetku, nemovitostí a podobně. Proto se hledají šetrnější schémata, jak na financování dosáhnout.

SITUACE dlouhodobé péče v USA

Ruth Katz ze Spojených států hovořila o situaci dlouhodobé péče v USA, kde byl schválen nový zákon o dlouhodobé péči – CLASS. V USA je v současné době 9 milionů lidí s potřebou asistence v dlouhodobé péči,

FOTO: © LISA F. YOUNG | DREAMSTIME.COM

5 milionů lidí mladších 65 let s potřebou LTC (*long-term care* = dlouhodobá péče) žije v komunitách. 70 tisíc aktivních pracovníků má těžkou disabilitu a vyžaduje asistenci k tomu, aby si udrželi své povolání a nezávislost. Největší část péče je poskytována neformálními poskytovateli.

Zákon CLASS (*The Affordable Care Act ACA. Title VIII The CLASS Program*) je dobrovolným veřejným programem, bez omezení nároku na jeho využívání (každý se může zúčastnit), finanční prostředky v hotovosti budou uvolňovány primárně na komunitní péči, ale je možné hradit i ošetrovatelské domy (*nursing home*). CLASS se stal jedním z hlavních argumentů přijetí celé americké „Obamovy“ reformy zdravotnictví, protože v prvních pěti letech bude jenom akumulovat příjmy a nebude vyplácet žádné dávky. Každý, kdo je zaměstnan (kromě nepracujících důchodců, nepracujících postizněných a dětí) a vydělává alespoň 1 200 dolarů ročně, se může programu

účastnit, výše pojištění je v rozmezí 120–130 dolarů za měsíc. Speciální pojistné je stanoveno pro studenty a nízkopříjmové skupiny (5 dolarů měsíčně).

Hlavními výhodami bude zmocnění klienta, aby mohl svobodně nakládat s dávkou, zda ji uplatní u formálně, či neformálně pečujících (jako je tomu nyní v ČR). Dále se lidem poskytují poradenské služby, které v sobě nesou prvek zaopatření proti riziku potřeby dlouhodobé péče. Program je nastaven tak, že z veřejných prostředků nevyžaduje žádné příjmy a je finančně nezávislý.

Způsoby posuzování v ČR

Mgr. Roubal informoval účastníky jednání o způsobu posuzování v České republice, který je založen na zprávě lékaře, posouzení prostředí sociálním pracovníkem a poté rozhodnutí zodpovědného pracovníka na obecním úřadě. V zákoně jsou vyjmenovány aktivity, nicméně po-

souzení ze strany sociálního pracovníka není v tomto případě rozhodující. V současné době existují dlouhé doby vyřízení požadavku posouzení. Dále zdůraznil také skutečnost, že v České republice máme problémy s rozhraním mezi zdravotním a sociálním systémem, což vede k prodlužování hospitalizací („bed-blockers“). Projektový tým dlouhodobé péče na Ministerstvu zdravotnictví ČR a Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR se kromě jiného zabývá problematikou změny způsobu posuzování klientů a udržitelnosti financování dlouhodobé péče.

STRATEGIE k lepší efektivitě

Projekce poptávky a nákladů na dlouhodobou péči naznačují potřebu zlepšit efektivitu (*value for money*). Strategie, jak to udělat, může zahrnovat restrukturalizaci systémů dlouhodobé péče (například nastavení rovnováhy mezi formální a neformální péčí), optimalizaci koordinace zdravotní péče o tyto osoby, podporu zdravého stárnutí a zlepšení organizační účinnosti systému.

Francesca Colombo uvedla, že rostoucí podíl starší populace a omezené zdroje vytvoří tlak na efektivitu systému dlouhodobé péče. V některých státech OECD se to již děje, například rozšiřováním služeb, optimalizací rozhraní se zdravotním systémem a zlepšováním řízení LTC. Efektivitu péče je dosahováno využíváním levnějších alternativ (domácí péče), platbou poskytovatelů za výkon (*performance*), vytvářením konkurenčního prostředí a používáním nových technologií. Zlepšení výsledků zdravotní péče a rozhraní s ním přináší do LTC významné úspory.

Doc. MUDr. IVA HOLMEROVÁ, Ph.D.

Mgr. MONIKA VÁLKOVÁ

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR

Mgr. TOMÁŠ ROUBAL

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR

EURES

Bud'te opatrní při hledání práce v zahraničí!

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) se setkává se stížnostmi lidí, kteří se stali obětí nekalých praktik zprostředkovatelů práce v zahraničí. Poradenská síť EURES (Evropské služby zaměstnanosti) proto považuje za nutné upozornit občany, aby byli při přijímání lákavých nabídek práce v zahraničí skutečně opatrní. Mimo toto upozornění MPSV intenzivně kontroluje na základě podnětů a z vlastní činnosti oblast zprostředkování zaměstnání agenturami práce.

Zprostředkování zaměstnání agenturami práce upravuje zákon o zaměstnanosti. Kdo chce využít služeb agentur práce při hledání zaměstnání v zahraničí, měl by si především prověřit zprostředkovatelskou agenturu, která práci v zahraničí nabízí.

hou za zprostředkování zaměstnání agentury práce poplatek požadovat. Ve většině zemí EU však platí, že zajištění práce je zdarma.

AGENTURA PRÁCE MUSÍ MÍT POVOLENÍ MPSV

Právnícké nebo fyzické osoby (agentury práce) mohou provádět zprostředkování zaměstnání, pouze pokud k tomu mají povolení MPSV. Agentury práce mohou nabízet zprostředkování zaměstnání na území ČR nebo v zahraničí. Pokud chcete zajistit práci v zemích EU, vyberte pouze ty agentury práce, které mají povolení ke zprostředkování do zahraničí. Agentura, která má povolení ke zprostředkování pouze na území ČR, nesmí na základě tohoto povolení zprostředkovat práci do zahraničí.

Seznam povolených agentur práce lze najít na <http://portal.mpsv.cz> – Pro občany – Agentury práce. Seznam povolených agentur práce MPSV průběžně aktualizuje. Jeho

FOTO: © MICHAL NOWOSIELSKI | DREAMSTIME.COM

součástí jsou i kontaktní adresy, telefonní čísla a e-mail na jednotlivé agentury práce. Navíc jsou zde uvedeny státy, do kterých bylo zprostředkování zaměstnání povoleno, a doba platnosti těchto povolení.

Při podezřelém chování na úřad práce

Důležité je, aby si klient předem s agenturou vyjasnil, s kým uzavírá pracovněprávní vztah – zda přímo s pracovní agenturou, či se svým budoucím zahraničním zaměstnavatelem. Je třeba mít k dispozici doklady, z nichž je patrné, u koho bude pracovník zaměstnan – může se stát agenturním zaměstnancem, který je dále do firmy přidělen či pronajat, nebo může být agenturou zprostředkován přímo do firmy a stát se jejím kmenovým zaměstnancem.

Pokud se člověk setká s podezřelým chováním ze strany agentury práce, může se obrátit na nejbližší úřad práce a podat podnět ke kontrole. Jestliže se prokáže porušení zákona, hrozí agentuře pokuta. Více informací na <http://portal.mpsv.cz/> a <http://www.eures.cz>.

ZDROJ: EURES

Jeden svět 2011 vyzve: Vaše energie je potřeba jinde!

Třináctý ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět, který se koná v Praze od 8. do 17. března, osloví letos své diváky a divačky sloganem „Vaše energie je potřeba jinde!“.

„Festivalovým mottem chceme upozornit na to, kolik času všichni věnujeme nepodstatným činnostem. Přitom se stačí zajímat o to, co se děje kolem nás, a svou energii využít spíše k tomu, aby se věci rozhýbaly k lepšímu,“ říká ředitelka festivalu Hana Kulhánková a dodává, že téma občanského aktivismu postupuje napříč všemi letošními programovými kategoriemi. K hlavním tématům letošního ročníku patří ožehavý fenomén korupce a velmi aktuální problematika života seniorů a senierek. Už tradičně uvede festival filmy s ekologickou a genderovou tematikou.

V PRAZE A DALŠÍCH 34 MĚSTECH

Vybrané filmy se po Praze představí také ve 34 regionálních městech. Jeden svět chce letos své návštěvníky a návštěvnice k aktivnímu postoji inspirovat nejen filmy, ale také interaktivními úkoly, které budou přichystány v jednotlivých kinech a umožní jim na vlastní kůži něco vyzkoušet, zažít a naučit se. „Rádi bychom zdůraznili, kolik toho lidé mohou dokázat třeba i drobnými činnostmi v rámci občanské společnosti,“ říká hlavní koordinátorka doprovodných akcí Iva Bartošová. Na festivalu bude uvedeno 107 dokumentů z téměř čtyřiceti zemí celého světa, a to jak v soutěžních, tak v tematických kategoriích.

Jedna z kategorií je VĚKU NAVZDORY

Jednou z nejvýznamnějších programových kategorií bude kategorie Věku navzdory, jejímž hlavním tématem je stáří. Ve světě, v němž dominují hodnoty jako zdraví, mládí

a krása, je však potřeba zabývat se nejzákladnější etapou lidského života upozaďuje. Dokumenty v této kategorii představí příběhy osobností, které vedou navzdory věku plnohodnotný život, naplněný potřebou účastnit se na chodu společnosti, pracovat či bavit se. Snímky ukazují také další sociální dimenze vztahující se k věku – přístup rodinných příslušníků k zestárlým mužům a ženám či možnost, které mají v každodenním životě.

Jedním ze snímků v této kategorii je dokument Na stupních vítězů. Jde o citlivé, formálně výtříbené a místy úsměvné portréty představující pěti atletů, kteří se ve skromných podmínkách připravují na 18. mezinárodní seniorské mistrovství světa ve finském Lahti. Tvůrci snímku nám výmluvně ukazují, kolik zdravého ducha, svěží mysli a obdivuhodné kondice je možné uchovat ve starém těle.

PROJEKCE PRO SENIORY A NEVIDOMÉ

Pražské festivalové centrum bude již tradičně v kině Lucerna. Dalšími festivalovými kiny budou Světozor, Divadlo Archa, Atlas, Francouzský institut, Městská knihovna, Ponrepo a Evald. Kromě filmových projekcí bude již tradičně součástí festivalové nabídky také bohatý doprovodný program. Vedle dopoledních projekcí pro základní a střední školy, debat či dialogů filmařů to budou speciální projekce pro seniory a seniorky či pro nevidomé. Také v letošním roce bude součástí festivalu několik výstav. Vstupenky bude možné zakoupit ve všech festivalových pokladnách od 1. března. Více na www.jedensvet.cz.

FILIP ŠEBEK, MFF JEDEN SVĚT